

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Політологія
Тривалість викладання	2 чверть
Заняття:	Осінній семестр
лекції:	
практичні заняття:	4 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає

Філології та мовної комунікації

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4656>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – групи «052-23-1»

Офіс 365, Moodle (форум курсу, приватні повідомлення).

Викладач:

Ігнат'єва

Світлана Євгнівна

доцент, канд. філол. наук, професор
кафедри філології та мовної комунікації

Персональна сторінка

E-mail: lnatieva.S.Ye@nmu.

1. Анотація курсу

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Політологія» спеціальності 052 Політологія 05, галузі знань Соціальні та поведінкові науки першого (бакалаврського) рівня. Курс «Українська мова» є першим з циклу загальних дисциплін, що вивчаються студентами-політологами, тому важливо навчити правильно послуговуватися основним понятійним апаратом, що дає змогу успішно знаходити, опрацьовувати та аналізувати необхідну інформацію з різних теоретичних джерел, сприяє подальшому розвитку критичного мислення; стане основою для вивчення будь-якої гуманітарної дисципліни, уможливить простеження міждисциплінарних зв'язків.

2. Мета курсу

Мета курсу – сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про важливі питання української мови, поглиблення знань щодо норм сучасної української мови у професійному спілкуванні, основних вимог до укладання та оформлення професійних документів, навчання їх професійному мовленню.

Форма контролю – іспит.

4. Структура курсу

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Державна мова – мова професійного спрямування. Поняття літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Культура усного фахового спілкування.

Практичне заняття 2. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Мовна, мовленнєва, комунікативна професійна компетенція.

Практичне заняття 3. Мовні норми. Особливості нового українського правопису. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Лексичні норми в українській мові.

Практичне заняття 4. Основи культури української мови. Мова і культура мовлення в житті професійного фахівця з матеріалознавства – промислової естетики і сертифікації матеріалів та виробів. Комунікативні ознаки культури мовлення. Комунікативна професіограма фахівця.

Практичне заняття 5. Словники в професійному мовленні фахівця в галузі механічно інженерії. Типи словників. Роль словників у мовленнєвій культурі фахівця. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури фахівця.

Практичне заняття 6. Наукова комунікація як складник фахової діяльності. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузєва та вузькоспеціальна термінологія.

Практичне заняття 7. Способи творення термінів. Проблеми сучасного термінознавства. Номенклатурні знаки. Професіоналізми.

Практичне заняття 8. Мовний етикет. Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет. Стандарт і етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

Практичне заняття 9. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Основні ознаки функціональних стилів. Іменник в офіційно-діловому та науковому стилях мовлення.

Практичне заняття 10. Професійна сфера як інтеграція наукового, офіційно-ділового та розмовного стилів мовлення. Поняття про документ. Особливості укладання документів. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Вживання прикметників у професійних текстах.

Практичне заняття 11. Науковий стиль і його засоби у професійному викладі наукової думки. Наукові фразеологізми. Особливості фразеологізмів наукової мови. Презентація як різновид публічного мовлення. Вживання числівників у професійних текстах і документах. Норми вживання дієслова та його форм у професійному мовленні.

Практичне заняття 12. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Публічний виступ як важливий засіб мистецтва переконання. Мистецтво аргументації

Практичне заняття 13. Основи правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань.

Практичне заняття 14. Реферування і анотування наукових текстів.

Практичне заняття 15. Професійна комунікація. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Етикет службового листування

Практичне заняття 16. Види і форми спілкування. Етапи спілкування. Поняття ділового спілкування.

Практичне заняття 17. Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах за фахом і шляхи їх уникнення.

Практичне заняття 18. Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота.

5. Технічне обладнання та програмне забезпечення

Технічні засоби навчання:
Персональні комп'ютери;
Дистанційна платформа MOODLE
Офіс 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше, ніж 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		**Бонус	Разом
	*Відповіді на практичних заняттях	Контрольна тестова робота		
30	30	35	5	100

Шляхом виконання поточних та контрольних завдань (презентація (10), усний діалог (10), розгорнута відповідь (10)) оцінюється теоретична частина. У сумі – 30 балів.

Практична частина оцінюється за результатами відповідей на практичних заняттях (5х6= 30) та результатами контрольної тестової роботи, яка містить 35 тестових запитань (кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом) Якщо студент отримує оцінку (нижче, ніж 60 балів) за поточним контролем, він має підготуватися до іспиту за списком питань, розміщених на платформі MOODLE.

* При несвоєчасному складанні тем практичних занять максимальна оцінка знижується на 2 бали.

** Бонусні бали нараховуються за регулярне відвідування занять (не більше двох пропусків без поважних причин за всіма видами занять) та наявність конспекту лекцій.

Теоретична частина оцінюється за результатами виконання завдань, що вимагають теоретичного осмислення вивченого матеріалу на основі усного опитування студента, виконання індивідуальних завдань, підготовки презентацій, усних і письмових розгорнутих відповідей на поставлені викладачем запитання.

Практична частина оцінюється за результатами усних відповідей студента на практичних заняттях, усний захист проєктів (робота в малих групах); письмового опитування (виконання практичних завдань, тестування на Google forms, взаємооцінювання відповідей студента).

Для підвищення оцінки (якщо було більш ніж 2 пропуски занять) **на 5 балів** здобувач вищої освіти може виконати та захистити презентацію з будь-якої теми лекцій з дисципліни «Вступ до мовознавства», або обрати тему самостійно (після попереднього узгодження з викладачем).

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

3 питання по 10 балів з розгорнутими відповідями на них.

10 – максимальна кількість балів, нараховується за правильну, повну (наведено приклади) та конкретну відповідь (еталонну) на запропоноване питання.

8 балів - відповідь правильна, наведено приклади, але забагато інформації, яка опосередковано відповідає суті питання;

6 балів - відповідь правильна, але забагато інформації, яка не відповідає суті питання;

4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відповідь невірна.

6.4. Критерії оцінювання практичної частини

Відповіді на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів – **30**, де кожне практичне заняття оцінюється балом **5**.

Це усне опитування у форматі «Запитання-відповідь», захист проєктів (робота у малих групах, письмове опитування (тестування, взаємооцінювання).

Завдання виставляється на платформі Teams. Оцінюється викладачем.

Контрольна тестова робота (разом 35 балів).

Критерії оцінювання контрольної роботи

Кількість правильних тестових відповідей	Кількість балів, що додаються	Оцінка
90 – 100	35 - 30	Відмінно
74 - 89	29 - 24	Добре
60-73	23 - 18	Задовільно
менше, ніж 59	17 – 0	Незадовільно

6.5. Критерії підсумкового оцінювання

Підсумкова контрольна робота (іспит) проводиться у форматі тестування. До іспиту студент готується за переліком питань, розміщених на платформі MOODLE.

Підсумкова робота (комплексна контрольна робота) складається з:

	Завдання 1 бал	Завдання на відповідність 5 балів	Всього:
Кількість запитань	60 запитань	8 запитань	
Максимальна кількість балів	60 балів	40 балів	100 балів

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та

підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». <https://inlnk.ru/xvgyx>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту і завчасно.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Базові

1. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах: підручник [Електронний ресурс] / Л. Є. Азарова, Л. А. Радомська. Вид. 2-ге, доп. Вінниця : ВНТУ, 2024. – (PDF, 276 с.) https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2024/Azarova_2024_276.pdf
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ., 2019. 622 с.
3. Зубков М. Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове

мовлення. 2-ге вид., доп. і змін. Київ: Арій, 2019. 608 с.

4. Мамич М. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 164 с.
5. Підгурська В.Ю., Голубовська І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 192с.
<https://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf>
6. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. Київ.: Алерта, 2023. 696 с.

7.2. Додаткові

1. Городенська Катерина. Українське слово у вимірах сьогодення. Видання друге, істотно доповнене. Київ : КММ, 2019. 208 с. <http://www.komm.ltd.ua/images/Gorodenska.pdf>
2. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні : модул. курс :навч. посіб. для студентів вузів. 4-те вид. Київ : Центр учбової літ., 2019. 592 с.
3. Оформлення бібліографічного опису для списку використаних джерел у наукових роботах (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання). Методичні рекомендації. Полтава, 2019. 16 с. URL: https://library.chnpu.edu.ua/download/dstu_8302.pdf.
4. Пентиліук М. та ін. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ., 2019. 220 с.

7.3. Словники, енциклопедії

1. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
2. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.slovnyk.ua/>
3. Культура писемного ділового мовлення [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.linguistika.com.ua>.
4. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Лексико-стилістичні норми. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовної культури [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/>.
5. Туровська Л.В. Термінологія і мова спеціального призначення: зони перетину [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://term.in.org/goods/15-1-1-1/category/id110/>.
6. Український правопис 2019р. // Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovlpravo.pdf>

7.4. Інформаційні ресурси

1. Дніпровська міська бібліотека <http://www.library.dp.ua/>
2. Науково-технічна бібліотека НТУ «Дніпровська політехніка»
<http://lib.nmu.org.ua/> <http://metod.kart.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Національна парламентська бібліотека України – Режим доступу: <http://www.nplu.org/>

5. Лінгвістичний портал MOVA.info [Електронний ресурс] / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т філології. <http://www.mova.info/>
6. АBBYU Lingvo [Електронний ресурс] : (LingvoOnline – безкоштовний онлайн-словник..
7. Лінгвістичний портал [Електронний ресурс] / Донецький лінгвістичний портал. – Режим доступу: <http://www.mova.dn.ua/> . Назва з екрана.
8. Лінгвістичний форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lingvoforum.net/> . Назва з екрана.

